

อภิปรายผล สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ของหมู่บ้านดงขี้เหล็ก อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่มีแนวโน้มผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงขึ้นทุกปีและมีอุบัติการณ์ที่เกิดจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นอันดับต้นๆ ของตำบลเช่น การทะเลาะวิวาท การเกิดอุบัติเหตุ โรคหลอดเลือดหัวใจ โรคตับ เป็นต้น โดยเฉพาะช่วงระยะเวลา 10 ปีผ่านมามีการเปลี่ยนแปลงด้าน สภาพแวดล้อม การประกอบอาชีพ การคมนาคม การติดต่อสื่อสาร ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของพรหม และคณะ (2541) ที่พบว่าปัจจัยส่วนหนึ่งที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคมเกิดจาก การมีนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ โดยการประดิษฐ์ขึ้นเองในสังคมหรือโดยการรับสิ่งใหม่จากสังคมอื่นเข้ามาใช้ เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ทำให้เกิดการแพร่ข่าวสาร ความรู้ การโฆษณา สุ่มวลชนอย่างกว้างขวางทำให้เกิดวัฒนธรรมมวลชนซึ่งเป็นวิถีชีวิตที่เป็นแบบเดียวกันของคนส่วนใหญ่ ผลของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดปัญหาสังคมที่สำคัญเช่น ปัญหาการใช้ยาเสพติดและการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ซึ่งถือว่าเป็นหนึ่งในสิ่งเสพติดเช่นกัน

การศึกษาในครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความเข้าใจบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มผู้ใช้แรงงานในหมู่บ้านดงขี้เหล็ก เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการหาแนวทางการแก้ไขและป้องกันผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อไป ซึ่งในการอภิปรายผลการศึกษาทางผู้ศึกษาอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้คือ ข้อมูลทั่วไปของชุมชน บริบททางด้านบุคคล บริบททางด้านสังคม บริบททางด้านวัฒนธรรม บริบทอื่นๆ ได้แก่ สื่อโฆษณา และนโยบายทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1. ข้อมูลทั่วไปของชุมชน

หมู่บ้านดงจีเหล็ก อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นหมู่บ้านหนึ่งที่ติดกับอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน เป็นหมู่บ้านที่มีประวัติยาวนาน มีอายุเกินหนึ่งร้อยปี ประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยลื้อและชาวพื้นเมืองที่อพยพจากหมู่บ้านใกล้เคียงมาตั้งรกราก พื้นที่ทั่วไปเป็นพื้นที่ราบ และมีพื้นที่ทำการเกษตรล้อมรอบ มีคลองชลประทานผ่าน และมีน้ำไหลหลากตลอดปี เหมาะกับอาชีพทางการเกษตรที่เป็นอาชีพหลักของคนในชุมชน ปัจจุบันประชากรมีอาชีพอื่นๆ นอกเหนือจากการเกษตร เช่น การรับจ้างแรงงานต่างถิ่น ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น ประชากรมีรายได้เฉลี่ย 6,000 บาทต่อครอบครัวต่อเดือน มีสาธารณูปโภคครบถ้วน มีร้านค้าของชำที่ทุกร้านมีสินค้าจำหน่ายหลากหลายตามความต้องการของคนในชุมชนรวมทั้งเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หลายประเภท และมีระบบสินเชื่อในร้านค้า มีกองทุนที่สนองตอบนโยบายของรัฐบาล อาทิเช่น กองทุนเงินล้าน กองทุนออมทรัพย์หมู่บ้านและธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งมีสมาชิกมากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมด ส่วนใหญ่ประชากรในหมู่บ้านจะมีหนี้สินมากกว่า 1 ระบบ เนื่องจากต้องนำเงินมาหมุนเวียนในการชำระหนี้ก่อให้เกิดความเครียด ซึ่งนำไปสู่การพึ่งพาและบริโภครองดื่มแอลกอฮอล์

ภายในหมู่บ้านแบ่งการปกครองเป็นสี่หมวด ทุกคนสามัคคี และมีมนุษยสัมพันธ์อันดีต่อกัน ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีระบบเครือญาติแน่นแฟ้นเพราะครอบครัวส่วนใหญ่ยังคงเป็นครอบครัวขยายและถ่ายทอดวัฒนธรรม ประเพณี พิธีกรรม ที่ปฏิบัติสืบต่อกันมา ยาวนานทั้งที่เป็นประเพณีของภาคเหนือและประเพณีเฉพาะท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับ พวงเพชร และคณะ (2541) กล่าวว่า คนบางสังคมมีโลกทัศน์แบบยึดถืออดีตเป็นหลักในการดำเนินชีวิตคำสอนของบรรพชนและประเพณีดั้งเดิมเป็นสิ่งที่ถูกถ่ายทอดปลูกฝังอย่างเคร่งครัดให้แก่คนรุ่นหลัง เพราะมองว่าเป็นสิ่งที่ดี หรือศักดิ์สิทธิ์ การฝ่าฝืนประเพณีเป็นความผิดและอันตรายต่อสังคม ประเพณีหรือพิธีกรรมเหล่านี้ ส่วนหนึ่งมีความสัมพันธ์กับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น ประเพณีทานก๋วยสลาก ปอยหลวง และงานอื่นๆ ส่วนใหญ่ภายในบ้านต้องเลี้ยงรับรองแขกด้วยเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ทางด้านศักยภาพของชุมชนมีกลุ่มดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในหมู่บ้านทั้งกลุ่มที่จัดตั้งอย่างเป็นทางการ และกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นเอง ได้แก่ ผู้นำที่จัดตั้งอย่างเป็นทางการ และผู้นำที่ได้รับการแต่งตั้งจากความไว้วางใจจากประชาชนด้วยกันภายในชุมชน กลุ่มที่มีแนวโน้มการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นคือ กลุ่มแม่บ้าน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในกิจกรรมส่วนใหญ่ของชุมชน ผู้นำอย่างเป็นทางการมีการประสานงานและดำเนินการภายในหมู่บ้านอย่างเป็นระบบ แต่กิจกรรมส่วนใหญ่ของชุมชนต้องมีการสังสรรค์และบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อเป็นการเรียกกำลังคน และ

กระทำสืบต่อกันมาช้านาน นอกจากนี้ สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงได้แก่ การคมนาคม การก่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรม การมีโครงการบ้านจัดสรร และการสื่อสาร โดยเฉพาะการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น มีส่วนเอื้อต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของประชาชนในหมู่บ้าน ส่งผลต่อระบบสุขภาพโดยรวมของประชาชนในชุมชนกล่าวคือ มีผู้เจ็บป่วยด้วยโรคเรื้อรัง การทะเลาะวิวาท และการเกิดอุบัติเหตุเพิ่มมากขึ้น

2. บริบททางด้านบุคคล

2.1 อายุ

จากผลการศึกษา พบว่าประชากรส่วนใหญ่ที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คือประชาชนที่อยู่ในช่วงอายุ 35-49 ปี โดยสาเหตุที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากเป็นวัยที่อยู่ในฐานะผู้นำครอบครัวในทางเศรษฐกิจเนื่องจากต้องหาเลี้ยงตัวเองและครอบครัว ทำให้มีอิสระทางความคิดและการตัดสินใจ เปิดโอกาสการออกไปทำงานนอกบ้านพบปะบุคคลอื่น ๆ ที่อยู่ในวัยและสภาวะแวดล้อมรวมถึงปัญหาต่างๆคล้ายคลึงกันทำให้เกิดการรวมกลุ่ม ประึกษาหารือและสังสรรค์กับเพื่อนร่วมงาน จึงมีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กันมากขึ้น นอกจากนี้สิ่งที่ค้นพบเพิ่มเติม การให้สัมภาษณ์ของผู้สูงอายุและจากการสังเกตประชาชนในหมู่บ้านดงขี้เหล็ก พบว่า ปัจจุบันมีเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้น เพราะปัจจุบันพ่อแม่นิยมให้ลูกไปเรียนหนังสือในเมืองโดยส่วนมากให้ไปอยู่หอพัก ทำให้เด็กคบเพื่อน และปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ประกอบกับเป็นช่วงวัยรุ่นที่อยากรู้อยากลองทำให้มีการใช้สารเสพติด รวมถึงการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการสำรวจของสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2544 พบว่ามีผู้ที่เริ่มบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อายุต่ำกว่า 10 ปีมากขึ้น ซึ่งมีสาเหตุการบริโภคคือ ความต้องการในการทดลองบริโภค (ร้อยละ 25.7) สำหรับผู้ที่เริ่มบริโภคเมื่ออายุ 10-19 ปี มีสาเหตุในการบริโภคคือ ตามอย่างเพื่อนและเพื่อนชวນบริโภค (ร้อยละ 40.9 และ 39.4 ตามลำดับ) ส่วนผู้ที่อายุมากกว่า 20 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 40 มีสาเหตุมาจากการเข้าสังคมเนื่องจากการทำงาน

2.2 เพศ

ปัจจุบันสังเกตว่าจำนวนเพศหญิงที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น จากการศึกษาพบว่าเพศหญิงในหมู่บ้านนิยมออกไปทำงานนอกบ้าน เช่น รับจ้างทั่วไป เพราะอัตราค่าครองชีพในครอบครัวสูง รายได้คนใดคนหนึ่งไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพดังนั้นเพศหญิงจึงไม่สามารถอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือนอีกต่อไปจำเป็นต้องออกไปรับจ้างหาเงินมาจุนเจือครอบครัว มีการปรับตัวเพื่อให้เกิดภาวะสมดุลและเพื่อความอยู่รอด การปรับตัวของเพศหญิงในหมู่บ้านดงขี้เหล็ก

จึงทำให้บทบาทหน้าที่ของเพศหญิงทัดเทียมกับเพศชายมากขึ้นและมีการเลียนแบบในบางพฤติกรรมของเพศชายเช่นการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

เพศหญิงส่วนใหญ่ที่ไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เห็นผลกระทบที่บุคคลใกล้ชิดหรือญาติได้รับจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เกิดความกลัวและไม่กล้าบริโภค โดยเฉพาะผลกระทบที่สามีหรือบิดามารดาได้รับ เพราะมีความรู้สึกเป็นภาระกับความเจ็บป่วยของบุคคลเหล่านี้ สำหรับเพศชายที่ไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพราะพยาธิสภาพร่างกายไม่เอื้ออำนวยถ้ายังบริโภคก็อาจจะมีอันตรายต่อร่างกาย

สำหรับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเพศชาย มุลินีเพื่อนหญิงสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2547) กล่าวว่า ในสังคมชนบท มีค่านิยมที่ให้เพศชายเป็นใหญ่ และการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นบทพิสูจน์ความเป็นลูกผู้ชาย ใครไม่บริโภคถือว่าไม่ใช่ลูกผู้ชายอย่างแท้จริง ดังนั้นการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเพศชายจึงเป็นเรื่องปกติ

2.3 สถานภาพสมรส บทบาท และหน้าที่

2.3.1 สถานภาพสมรสคู่

กรณีที่บทบาทหน้าที่ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายเป็นผู้รับผิดชอบรายจ่ายภายในครอบครัวแต่ละฝ่ายจะใช้อำนาจในฐานะผู้นำเป็นข้ออ้างในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริโภค

- ฝ่ายชาย บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพราะภาระหน้าที่ในครอบครัว เกิดความเครียด หาทงออกด้วยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพราะตัวเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้สุขทันที คือ มีอารมณ์ครื้นเครง สนุกสนาน ทำให้ผู้บริโภคไม่สนใจผลกระทบที่อาจจะใช้ระยะเวลายาวนาน เมื่อบริโภคทุกวันทำให้ติดเป็นนิสัย ไม่ว่าจะสุขหรือทุกข์จะนึกถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับผู้ที่ไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่เนื่องจากมีพยาธิสภาพร่างกาย และมีโรคประจำตัว เช่น ความดันโลหิตสูง โรคตับ ต้องไปพบแพทย์เป็นประจำโดยได้รับคำแนะนำ และการให้สุขศึกษาจากเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ ทำให้ไม่กล้าบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพราะกลัวอาการที่เป็นอยู่จะหนักกว่าเดิม

- ฝ่ายหญิง สถานะสำคัญของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์คือ ต้องการเลียนแบบสามีที่บริโภคเป็นประจำ จึงต้องใช้สถานการณ์ต่างๆในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น การรวมกลุ่มแม่บ้าน การไปร่วมงานประเพณี บ้านเพื่อนที่ทำงานด้วยกัน หรือนั่งบริโภคกับสามี คูเหมือนต้องการคำตอบว่าบริโภคแล้วเป็นอย่างไร พฤติกรรมบริโภคเลียนแบบสามี น่าจะเป็นการประชดและเป็นข้อต่อรองเพื่อให้สามีหยุดบริโภค จึงมักจะปรารถนาในลักษณะความเท่าเทียมกันในหน้าที่รับผิดชอบต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สำหรับผู้ที่ไม่บริโภค

เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์นั้นเนื่องจากยังคิดถึงสมาชิกของครอบครัวคนอื่น และมองเห็นโทษของเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์มากกว่าประโยชน์

2.3.2 สถานภาพสมรสหย่า ประเด็นค้นพบที่น่าสนใจคือเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์เป็นชนวนสำคัญที่ทำให้เพศหญิง ต้องการหย่าขาดกับสามีเนื่องจากทนไม่ไหวกับพฤติกรรมสามีหลังบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์เช่น การทะเลาะวิวาท การใช้ถ้อยคำที่ไม่สุภาพและทำร้ายร่างกาย ซึ่งโดยธรรมชาติเพศหญิงจะเป็นเพศที่อดทน และขี้อายเมื่อมีปัญหาที่ไม่กล้าปรึกษาใคร โดยเฉพาะปัญหาในครอบครัว จะพยายามแก้ปัญหาด้วยตัวเอง แต่กรณีที่มีสามีบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์และไม่สามารถให้สามีหยุดบริโภคได้ จำต้องต่อรองด้วยการหย่าขาด บางคู่สามีหยุดบริโภคในระยะแรกหลังจากนั้นก็กลับมาบริโภคเหมือนเดิม ซึ่งบางคู่ก็หย่ากันเพราะสามียังไม่หยุดบริโภคภายหลังการหย่าเพศชายยังคงบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์เหตุผลอาจเป็นเพราะ ก่อนที่จะหย่าเพศชายก็บริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์อยู่ก่อนแล้ว หลังจากการหย่า เพศชายมักจะใช้ประเด็นการหย่ากับภรรยาเป็นข้ออ้างในการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ตรงข้ามกับเพศหญิงในหมู่บ้านดงจี้เหล็กรู้สึกรังเกียจเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ สอดคล้องกับ งานวิจัยของมูลนิธิเพื่อนหญิง (2544) พบว่ากรณี การหย่ามีสาเหตุมาจากฝ่ายชายบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ทำให้ เพศหญิงมากกว่าร้อยละ 40 รู้สึก รังเกียจเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ สำหรับเพศชายหลังจากหย่าแล้วพบว่า มากกว่าร้อยละ 90 ยังคงบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์

2.4 อาชีพ และรายได้

อาชีพ แต่เดิมประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพทางการเกษตรหลังจากมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเช่น ความเจริญทางด้านอุตสาหกรรม การคมนาคม ทำให้ประชากรมีการเปลี่ยนแปลงอาชีพเป็นอาชีพรับจ้างทั่วไปมากขึ้น ทั้งอาชีพทางการเกษตรและรับจ้างทั่วไปมีการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ แต่ที่แตกต่างกันคือผู้ที่ทำงานรับจ้างทั่วไป จะมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นจากหลายหมู่บ้าน และมีโอกาสไปร่วมงานสังสรรค์ มากกว่า นอกจากนี้โดยเส้นทางระหว่างบ้านถึงที่ทำงานมีร้านขายเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ที่ทุกตอนเย็นหลังเลิกงานในกรณีไปกับรถรับส่ง มักจะชวนกันบริโภคเป็นประจำ เหตุผลที่บริโภค คือเพราะความเครียด และอ่อนล้าจากการทำงาน ซึ่งโดยฤทธิ์ของเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ทำให้เพิ่มอัตราการไหลเวียนโลหิต เส้นเลือดขยายตัว และอัตราการเต้นของหัวใจสูงขึ้นทำให้ผู้บริโภค มีความรู้สึกกระชุ่มกระชวย คึกคักในระยะเวลารวดเร็ว นอกจากนี้ถ้าบริโภคเพิ่มขึ้นก็มีผลต่อระบบประสาทและสมองทำให้ไม่สามารถควบคุมตนเองได้มีอาการมึนอ่อนล้าและนอนหลับ จึงทำให้หลายคนที่มีบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์เข้าใจว่า บริโภคแล้วกระชุ่มกระชวย หายเมื่อยล้า นอนหลับได้ดี เพื่อเป็นข้ออ้างในการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์โดยไม่คำนึงผลกระทบในระยะยาวต่ออวัยวะหลายระบบในร่างกาย

รายได้ พบว่าประชาชนกลุ่มผู้ใช้แรงงานมีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่ว่าจะมีรายได้เท่าไรก็ตาม แต่จะบริโภคมกหรือน้อย ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ประเด็นสำคัญคือการมีปัจจัยอื่นๆเช่น การใช้ระบบสินเชื่อ การมีเงินกองทุนกู้ยืม จึงทำให้มีระบบการเงินหมุนเวียนตลอด นอกเหนือจากรายได้ประจำ ทำให้ประชาชนไม่ตระหนักในเรื่องค่าใช้จ่ายของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2.5 การศึกษา

การศึกษาของประชากรวัยแรงงานส่วนใหญ่ในหมู่บ้านดงขี้เหล็ก ไม่มีผลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่อาจจะมีบางคนที่มีความนิยมในเรื่องยี่ห้อหรือชนิดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เท่านั้น ที่เป็นเช่นนี้ อาจจะมีสาเหตุมาจากระดับการศึกษาของคนในชุมชนส่วนใหญ่อุปรับระดับชั้นประถมศึกษา เหตุผลการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คือ เพื่อคลายเครียด คลายความเหนื่อยล้าและทำให้อ่อนหลับ ซึ่งต่างจากการสำรวจพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2544) พบว่าผู้ที่ทำงานข้าราชการ ผู้จัดการ ในเขตเทศบาลมีอัตราการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงที่สุด และเหตุผลที่บริโภคคือเพื่อเข้าสังคม เช่นการเข้าร่วมประชุมสัมมนา และ พบปะสังสรรค์

2.6 สภาพสุขภาพของผู้ที่บริโภคและไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

แม้ว่าสภาพสุขภาพโดยรวมของประชาชนในหมู่บ้านดงขี้เหล็ก จะมีแนวโน้มของการเกิดโรคที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงขึ้นแต่ประชาชนในชุมชนโดยเฉพาะกลุ่มผู้ใช้แรงงานไม่ได้ตระหนักถึงอุบัติการณ์ของการเกิดโรคเหล่านั้นทั้งนี้อาจเนื่องมาจากกลุ่มดังกล่าวยังมีสุขภาพแข็งแรง เพราะฉะนั้นจึงยังไม่เข้าใจและไม่ตระหนักว่าโรคต่างๆ เช่น โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคตับแข็ง โรคเอดส์ ว่า มีส่วนเกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างไร แต่ผู้ที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เข้าใจว่าสาเหตุส่วนใหญ่ของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้เกิดอุบัติเหตุ การทะเลาะวิวาท เพราะเห็นเป็นรูปธรรมเกิดขึ้นทันทีทันใด

ในปัจจุบันมีผู้สูงอายุหลายคน ที่เคยบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ป่วยเป็นโรคต่างๆ ต้องหยุดบริโภค และเริ่มเข้าใจถึงผลกระทบของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งจากงานเขียนของปริทรรศน์ ศิลปกิจ และคณะ (2541) กล่าวว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนใหญ่จะถูกดูดซึมในกระเพาะอาหารและกระจายเข้าสู่กระแสเลือดภายใน 5 นาทีก่อนส่งต่อไปยังอวัยวะต่างๆ ภายใน 10-30 นาทีและมีผลในระยะยาวต่ออวัยวะต่างๆที่สำคัญ คือ กระเพาะอาหาร ตับ หัวใจ หลอดเลือด และเซรับปีญญา ดังนั้นผลระยะยาวที่เกิดขึ้นถ้ายังไม่รีบดูแลสุขภาพในครอบครัวได้รับผลกระทบจากการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะยังมีการบริโภคกันต่อไป หากกรณีที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้รับผลกระทบ ส่วนใหญ่คนอื่นๆที่อยู่ในครอบครัวก็จะตระหนักและพยายามลด หรืองดบริโภค

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีเพียงบางส่วนที่ไม่สนใจผลกระทบที่เกิดขึ้นก็ยังคงบริโภคต่อไป อาจเป็นเพราะกลไกของการออกฤทธิ์ไม่เห็นเป็นรูปธรรม การพร่องความรู้และ ความเข้าใจในผลกระทบของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการไม่ใส่ใจต่อสภาวะสุขภาพของตนเอง

2.7 ความหมาย และชนิดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หมายถึง เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบ (Ethyl alcohol) ได้แก่สุรา สุราขาว สุราแช่ กระแช่ สาโท บรันดี ไวน์ วิสกี้ สเปย์ เบียร์ เป็นต้น และแต่ละชนิดของแอลกอฮอล์จะมีวิธีการแตกต่างกัน
(http://www.healthnet.in.th/text/forum1/bad_drug/drb0211-3.html) ซึ่ง

กลุ่มตัวอย่างที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่างให้ความหมายของอาการหลังบริโภคเป็นหลัก นั่นคือ ถ้าบริโภคในปริมาณหนึ่งแล้วมีอาการเมา ก็จะแยกว่าใช่เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่นยอมรับว่าเหล้าขาวและเหล้าแดงคือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่จะไม่ยอมรับว่าเครื่องดื่มประเภทอื่น เช่น เบียร์ ไวน์ ว่าเป็นเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพราะบริโภคในปริมาณเท่ากันแล้วไม่มีอาการเมาแต่กลับมองว่าเป็นเครื่องดื่มที่เหมาะสมสำหรับเพศหญิงมากกว่า การให้ความหมายภายหลังการบริโภคเป็นการให้ความหมายตรงไปตรงมาตามพฤติกรรมที่แสดงออกมาและเป็นพฤติกรรมที่ซ้ำ ๆ เช่น ครั้นเครงกินเหตุ พุดไม่รู้เรื่อง ก้าวร้าว เอะอะโวยวาย ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่แตกต่างจากพฤติกรรมก่อนการบริโภค เป็นการให้ความหมายเชิงเสียดสีและส่วนใหญ่ผู้ที่ให้ความหมายเช่นนี้จะไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ น่าจะมีสาเหตุเพราะ เอื่อมระอาต่อพฤติกรรมดังกล่าวจากบุคคลรอบข้างในครอบครัว

ในความหมายของเหล้าแดง และเหล้าขาว ผู้ที่ให้ความหมายเช่นนี้เป็นการให้ความหมายเชิง สัตถุลักษณะ ในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ถ้าเหล้าแดง หมายถึง ความมีฐานะมีระดับหรือความโก้หรูของผู้บริโภค แต่ขณะเดียวกันเหล้าขาวอาจจะเป็น สัตถุลักษณะแทนผู้บริโภคที่เป็นชาวบ้านทั่วไป ที่ไม่มีหน้ามีตาในสังคม อย่างนี้เป็นต้น

บางคนที่มีปัญหาทางด้านสุขภาพ แพทย์ห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะหันมาบริโภคเบียร์แทนเพราะความไม่เข้าใจคิดว่าเป็นคนละชนิดกัน ในความเป็นจริงเบียร์แตกต่างจากสุราที่ปริมาณแอลกอฮอล์และกรรมวิธีในการผลิต เบียร์ทำโดยการหมักข้าวบาร์เลย์ (malted barley) โดยไม่ได้กลั่น มีปริมาณแอลกอฮอล์น้อย ประมาณร้อยละ 4 - 6 โดยปริมาตร ส่วนสุราชนิดต่าง ๆ เช่น วิสกี้ บรันดี วอดก้า แม่โขง เป็นเหล้าชนิดกลั่นมีปริมาณแอลกอฮอล์สูงกว่า ประมาณร้อยละ 40 - 50 โดยปริมาตร (สำนักพัฒนาการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด, 2545)

2.8 การให้ความคิดเห็นต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2.8.1 ด้านบุคคล

ในกรณีที่ผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เห็นว่าการบริโภคเป็นเรื่องส่วนบุคคลและแต่ละคนมีเหตุผลในการบริโภคแตกต่างกัน ทั้งนี้จะมีสาเหตุมาจาก ความมีอิสระ และสิทธิเสรีภาพภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่จะกระทำได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย ซึ่งเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่ถูกต้องตามกฎหมายหาซื้อบริโภคได้ตามร้านค้าทั่วไป โดยเฉพาะกลุ่มผู้ใช้แรงงานอายุเกิน 18 ปีไม่มีข้อห้ามในการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ถึงแม้ว่าจะกำหนดระยะเวลาในการจำหน่ายเป็นช่วงได้แก่ ช่วงเวลา 11.00 น. - 14.00 น. และ 17.00 น. - 24.00 น. ซึ่งช่วงระยะเวลาดังกล่าวไม่มีผลต่อการบริโภคของกลุ่มผู้ใช้แรงงานเพราะเป็นเวลาทำงานหลังจากเลิกงานก็ยังสามารถซื้อบริโภคได้ตามปกติ

สำหรับผู้ไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้ความคิดเห็นว่าเป็นสิทธิส่วนบุคคลในกรณีที่มองบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับตัวเอง อาจเป็นเพราะบุคคลเหล่านั้นไม่ได้นำความเดือดร้อนมาสู่ตัวเองโดยตรง แต่ถ้าบุคคลเหล่านั้นเป็นสมาชิกในครอบครัวหรือเครือญาติ จะให้ความคิดเห็นในลักษณะเบื่อบ่อย เอือมระอา สิ้นหวัง ต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพราะการเตือนซ้ำๆ แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเพื่อให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เมื่อไม่ได้รับการตอบสนองทำให้ผู้ตักเตือนเกิดความท้อแท้ และในที่สุดจะละเลยไม่สนใจ

2.8.2 ด้านการมีปฏิสัมพันธ์

ผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ต่างให้ข้อคิดเห็นว่าการรวมกลุ่ม ทำกิจกรรม และงานประเพณี เป็นการสร้างสัมพันธภาพในกลุ่มเพื่อนและต้องใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นตัวเชื่อม อาจเป็นเพราะในสังคมตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบันยึดเอาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นที่รวมของกลุ่มคนไม่ว่าจะทำกิจกรรมใดๆ ก็มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพราะโดยฤทธิ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ผู้บริโภคสนุกสนาน ครึกครื้น ทำให้เพิ่มบรรยากาศในการรวมกลุ่ม โดยเฉพาะการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรม และงานรื่นเริงต่างๆ

ผู้ที่ไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงซึ่งให้ข้อคิดเห็น ว่า ต้องมีการปฏิเสธในขณะถูกชักชวน ประเด็นสำคัญของการปฏิเสธอยู่ที่ความอดทนต่อการถูกชักชวน เขาเหยียด ในระยะแรก และหลังจากนั้นถ้าการชักชวนไม่สำเร็จ ก็จะเข้าสู่ระยะการยอมรับให้เป็นบุคคลที่ไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายในกลุ่ม นอกจากนี้การที่เพศหญิงไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เกิดจากการถูกปลูกฝังในครอบครัว โดยเฉพาะครอบครัวชนบทที่สมาชิกเครือญาติมีความสัมพันธ์แน่นแฟ้นจะพร่ำสอนว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่เหมาะสมกับเพศหญิง สังคมไม่ยอมรับ จะถูกครหานินทาเป็นต้น

2.8.3 ด้านพฤติกรรมกรรมการเลียนแบบ

กรณีที่บุคคลในครอบครัวมีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สมาชิกคนอื่นจะมีแนวโน้มการบริโภคตามเนื่องจาก สถาบันครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานที่พ่อแม่มีหน้าที่อบรมเลี้ยงดู สั่งสอน ให้ลูกเป็นคนดี และประพฤติตัวให้เป็นแบบอย่างแก่ลูกหลาน ถ้าพ่อแม่มีพฤติกรรมที่ดี เชื่อว่าลูกต้องประพฤติดีด้วยเพราะ ได้เห็นแบบอย่างตั้งแต่เล็กจนโต เป็นการขัดเกลาทางสังคมโดยอ้อม (Indirect socialization) ซึ่งเหตุผลในการบริโภคคือ ต้องการทดลองว่าความรู้สึกหลังการบริโภคเป็นอย่างไร ตัวเองบริโภคแล้วจะมีพฤติกรรมเช่นผู้อื่นหรือไม่ หรือนอกจากนี้ในบางคนยังต้องการประชดฝ่ายตรงข้าม เช่น สามี บิดา มารดา เพื่อเป็นข้อต่อรองให้อีกฝ่ายหยุดบริโภค แต่ในที่สุดเมื่อได้ลองบริโภคก็เกิดการติดเพราะฤทธิ์ของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หรือลูกที่เป็นวัยรุ่นต้องการทดลองบริโภคเนื่องด้วยเป็นวัยอยากรู้อยากลองแต่กลัวพ่อแม่ดุๆ ก็จะอ้างว่าพ่อแม่บริโภคได้ทำไมตัวเองจะบริโภคบ้างไม่ได้ เป็นต้น ดังนั้นเหตุผลต่างๆของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เมื่อบริโภคจนติดเป็นนิสัย จึงเป็นเพียงข้ออ้างเท่านั้น

กรณีการเลียนแบบการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากกลุ่มเพื่อน เนื่องจาก สังคมของวัยรุ่นงานมีการพบปะสังสรรค์กันบ่อยๆ การถูกชักชวน โน้มน้าวจิตใจ และการเขายะเยี่ยตากถาง โดยเฉพาะเพศชาย ที่มักจะได้อินเสมอคือ ถ้าไม่บริโภคไม่ใช่ลูกผู้ชาย หรือไม่ใช่ว่าพวกเดียวกัน คำพูดเหล่านี้ทำให้ผู้ที่ถูกกล่าวหาจำเป็นต้องบริโภคเพราะต้องการเป็นที่ยอมรับในที่สุดก็บริโภคเป็นนิสัยคราวต่อไปก็ไม่ต้องมีใครชวน และส่วนใหญ่จะบริโภคตลอดไปตราบใดที่ยังเป็นสังคมหรือกลุ่มเพื่อนเดิมๆ ถ้าหยุดบริโภคเมื่อไหร่ก็จะเป็นเรื่องแปลกเป็นที่สงสัยในบรรดาเพื่อนๆ กลุ่มเดียวกัน

2.8.4 ด้านความเครียด

ความเครียดเป็นเหตุผลส่วนใหญ่ของบุคคล โดยเฉพาะเพศชายที่หาทางออกด้วยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นคำพูดที่ฟังจนติดหูบางทีพูดโดยอัตโนมัติคือไม่ต้องคิดหรือไตร่ตรองก่อน หลังจากนั้นก็จะบอกรายละเอียดของความเครียดตามมาแล้วแต่เหตุผลปลีกย่อยของแต่ละบุคคล การหาทางออกด้วยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นการหาทางออกขั้นพื้นฐานที่นิยมปฏิบัติกัน ยกตัวอย่าง ในภาพยนตร์ ถ้ามีเรื่องทุกข์ใจ ออกหัก เสียใจ ก็มักจะจบลงด้วยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในชีวิตประจำวันมีบุคคลทั้งเพศหญิงและเพศชายจำนวนไม่น้อยที่ปฏิบัติเช่นนี้ เพราะวิถีการดำเนินชีวิตส่วนหนึ่งยังผูกพันกับสื่อบางอย่าง เช่นละครและพฤติกรรมของตัวละครบางคนให้ความหมายของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เหมือนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน

เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์สามารถแก้ไขปัญหาคือความเครียดในเบื้องต้นได้จริงจากอาการที่บริโภคเข้าไปแล้วเห็นผลทันทีนั่นคือ ความตึงเครียด ความสุข สนุกสนานรื่นเริง บุคคลที่บริโภคจึงเกิดความเชื่อว่าเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ทำให้คลายความเครียดได้แต่เมื่อหมดฤทธิ์ ความเครียดเหล่านั้นไม่ได้หายไป ก็จำเป็นต้องบริโภคต่ออีก นานวันก็กลายเป็นบริโภคนิสัยเป็นวงจรเช่นนี้ตลอดไป

ผู้ที่ไม่บริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ส่วนใหญ่เพศหญิงจะมีความอดทนสูงต่อภาวะเครียดมากกว่าเพศชาย กรอบกับวัฒนธรรมที่กำกับไม่ยอมรับการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในเพศหญิง จึงทำให้เพศหญิงส่วนใหญ่ไม่หาทางออกด้วยการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในภาวะเครียด แต่จะหาทางออกด้วยการพูดคุย บ่น กับลูกๆ เพื่อนบ้าน หรือทำงานบ้าน บางคนก็เก็บกดไม่ได้ระบายเกิดภาวะกดดันโดยเฉพาะความเครียดเกี่ยวกับพฤติกรรมบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของสามี ถึงกับขอหย่าซึ่งเป็นปัญหาภายในครอบครัวตามมา

2.8.5 ด้านสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคระหว่างเพศชายและเพศหญิง

ผู้ที่ทำให้ความคิดเห็นส่วนใหญ่ในด้านนี้คือ เพศหญิง ให้เหตุผลถึงความเสมอภาคที่เพศหญิงควรมีเท่าเทียมกับเพศชาย จากงานเขียน สุภัตรา สุภาพ (2531) กล่าวว่า โดยทั่วไปในสมัยก่อนเพศชายจะได้รับการยกย่องเหนือเพศหญิงทั้งในทางปฏิบัติและในทางกฎหมาย และเพศหญิงจะมีสถานภาพด้อยกว่าเพศชาย เพศหญิงจะต้องยกย่อง เชิดชูสามี เหมือนดังสุภาษิต “ชายเป็นช้างเท้าหน้า หญิงเป็นช้างเท้าหลัง” เพศชาย เป็นหัวหน้าครอบครัว มีหน้าที่หาเงินเลี้ยงครอบครัว เพศหญิงต้องเก่งในด้านการจัดการบ้านเรือนและงานครัว แต่ในยุคปัจจุบันชายและหญิงถือว่ามีฐานะเท่าเทียมกัน เพราะมีการรับอารยธรรมของวัฒนธรรมตะวันตก เพศหญิงมีโอกาสดำเนินการศึกษาสูง ประกอบอาชีพนอกบ้านทัดเทียมกับชาย มีเสรีภาพในการคบหาสมาคมกับเพื่อน จึงทำให้เพศหญิงยุคปัจจุบัน เลียนแบบการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์เหมือนเพศชายมากขึ้น และในเพศหญิงที่บริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์มักจะบริโภคตามสามีที่ส่วนใหญ่ให้เหตุผลในประเด็นการมีสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ทัดเทียมกับชาย ทำงานนอกบ้าน หาเลี้ยงครอบครัวเช่นเดียวกับเพศชาย

บางคนได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบด้านร่างกายและจิตใจ เกิดภาวะกดดัน โดยเฉพาะในครอบครัวที่สามีบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ และมีปัญหาในครอบครัวจนบางคนหาทางออกที่ผิด ประชดโดยการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ตามแบบสามี ซึ่งสอดคล้องกับการทำวิจัยเรื่องผลกระทบของสุราในฐานะปัจจัยร่วมการเกิดปัญหาความรุนแรงในครอบครัวของ บุญเสริม หุตะแพทย์ (2545) พบว่าในส่วนของผู้หญิงที่เป็นฝ่ายถูกสามีหรือคนในครอบครัวทำร้ายหรือกระทบกระเทือนต่อสุขภาพจิต หลายคนอยู่ในอาการที่ไม่กล้าต่อสู้ ไม่กล้าเล่าให้ใครฟังเพราะ

เป็นเรื่องภายในครอบครัว เป็นเรื่องน่าอัศจรรย์ คนที่เป็นภรรยาต้องยอมทนและรองรับอารมณ์สามี ทำให้เจ็บปวดและกดดัน จนบางครั้งต้องหาทางออกที่ผิดๆ

กรณีผู้ที่ไม่บริโภครีเอจิมแอลกอฮอล์ ยังยึดถือวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ถูกสั่งสอนว่า รีเอจิมแอลกอฮอล์ไม่เหมาะสมกับเพศหญิงเพราะสังคมนิยมบ้านดงจีเหล็ก ยังมีระบบเครือญาติที่มีความสัมพันธ์กันแน่นแฟ้น ผู้น้อยเคารพเชื่อฟังผู้อาวุโส ในบางครั้งเพศหญิงก็มองว่าเพศชายเอาเปรียบกรณีที่ทำเงินมาแล้วส่วนหนึ่งต้องใช้เพื่อบริโภครีเอจิมแอลกอฮอล์ เมแล้วทำ ความเดือดร้อนให้กับครอบครัว ทั้งๆที่หน้าที่หาเงินเป็นหน้าที่ของเพศชาย แต่ก็ไม่รู้จะทำอย่างไร เพราะส่วนใหญ่ยังยึดถือเพศชายเป็นผู้นำครอบครัวและอยู่เหนือเพศหญิง จึงต้องจำยอมเพื่อ ประคับประคองสถาบันครอบครัวให้คงอยู่

3. บริบททางด้านวัฒนธรรม

3.1 ในด้านความเชื่อ

ตามเอกสารประวัติของหมู่บ้าน จากคำบอกเล่าผู้เฒ่าผู้แก่ และการสัมภาษณ์ลักษณะของ เครือญาติ ทำให้ทราบว่า หมู่บ้านดงจีเหล็กมีประวัติความเป็นมาช้านาน โดยลักษณะเครือญาติมี หลายช่วงอายุ มีตระกูลดั้งเดิมปรากฏอยู่ และส่วนใหญ่เป็นครอบครัวขยายจึงมีการถ่ายทอด วัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรมต่างๆ สืบกันรุ่นหลังจนกระทั่งกลายเป็นความเชื่อที่ปฏิบัติสืบต่อกัน มา และเกี่ยวข้องกับการบริโภครีเอจิมแอลกอฮอล์ดังต่อไปนี้

3.1.1 พิธีกรรมต่างๆ เช่น การเลี้ยงผีเลี้ยงบ้าน (ผีเสื้อบ้าน) การเลี้ยงผีบรรพบุรุษ และการเลี้ยงผีตายโหงที่ชาวบ้านเชื่อว่าเป็นสาเหตุของการเจ็บป่วย ถ้าเลี้ยงแล้วทำให้เกิดความสงบ สุข โดยการเลี้ยงผีแต่ละอย่างของเช่น ไหว้ต้องมีรีเอจิมแอลกอฮอล์เป็นส่วนประกอบสอดคล้อง กับ มณี พยอมยงค์, (2533) กล่าวว่า การเช่นไหว้บูชาผีต่างๆ โดยของเช่นไหว้ ต้องมีขี้ฉาบ แอง อ่อม เหล้าไห ไก่คู่ เพราะ ถือว่าเป็นอาหารชั้นดีของคนล้านนา และปฏิบัติสืบมาทำให้ทุกคนสุข สบาย ห่างจากโรคภัยไข้เจ็บ

หลังจากเสร็จพิธีกรรมการเลี้ยงผีแล้วก็นำของเช่นไหว้ดังกล่าวมาบริโภคร่วมกันต่อ ซึ่งตาม ธรรมเนียมการเลี้ยงผีถ้าสังเวยรูปใหม่หมดทุกดอก เป็นสัญลักษณ์ว่าผีอิ่มแล้ว หลังจากนั้นจะมีกลุ่ม คนที่พากันไปเลี้ยงผีนาของเช่นไหว้มารับประทานต่อโดยเฉพาะรีเอจิมแอลกอฮอล์ ที่มีการ บริโภคเพิ่มทุกครั้งหลังจากบริโภครวมที่เช่นไหว้แล้ว เนื่องจากการบริโภครีเอจิมแอลกอฮอล์ เป็นกลุ่ม ย่อมมีการพูดคุยถกคอกันทำให้มีการชักชวนกันบริโภคร่วมกันอย่างต่อเนื่องจึงทำให้มีการบริโภครีเอจิมแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น จากการสังเกตพฤติกรรมเช่นนี้ทำให้คิดว่า การเช่นไหว้ด้วยรีเอจิม แอลกอฮอล์ ไม่เพียงแต่ทำให้ผีพึงพอใจแต่ดูเหมือนว่าจะเป็นความพึงพอใจของผู้เลี้ยงที่ได้บริโภค

ต่อจากนี้ ดังนั้นการเช่นไหว้ผีด้วยเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เหมือนเป็นข้ออ้างที่ผู้เลี้ยงต้องการบริโภค เครื่องดื่มแอลกอฮอล์แต่ผ่านการเช่นไหว้เท่านั้นเอง

3.1.2 ความเชื่อในสรรพคุณของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อสุขภาพ โดยเชื่อว่า บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพียงเล็กน้อยทำให้ สุขภาพดีแต่ในความเป็นจริงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ไม่ได้ มีผลดีต่อสุขภาพไม่ว่าจะปริมาณเท่าไรก็ตามแต่ที่คนเข้าใจเช่นนั้นเพราะในระยะแรกของการบริโภคทำให้หลอดเลือดขยายตัว และฤทธิ์จะไปกดสมองให้ลึกลับ หลังจากนั้นจะทำให้ร่างกาย ล้าและต้องการพัก จากคำกล่าวของนายแพทย์ ศรีวงศ์ หะวานนท์ (2544)

นอกจากนี้ยังเชื่อว่าการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สามารถฆ่าพยาธิในท้องได้ โดยเฉพาะผู้ที่ชอบรับประทานอาหารสุกๆ ดิบๆ ซึ่งความเชื่อทั้งหมดถูกถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ ของตนเองและการบอกเล่าของเพื่อนที่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยกัน ในความเป็นจริง เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เมื่อบริโภคเข้าไปจะมีการเผาผลาญให้พลังงานความร้อนทำให้บุคคลเข้าใจว่า ความร้อนที่เกิดขึ้นมีผลต่อพยาธิที่อยู่ในท้อง ซึ่งโดยฤทธิ์ของแอลกอฮอล์จะมีผลต่อเยื่อกระเพาะ อาหารและลำไส้ (<http://www.md.chula.ac.th/medinfo/food/alcohol/alco2.html>)

ดังนั้นวัฒนธรรมการบริโภคอาหารสุกๆดิบๆของประชาชนในหมู่บ้านคงจีเหล็กจึงมี เครื่องดื่มแอลกอฮอล์บริโภคควบคู่กันไปด้วย

3.1.3 ความเชื่อในสรรพคุณของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อความปลอดภัยจาก ธรรมชาติ เช่นฟ้าผ่า พายุหรือลมแรง โดยผู้เฒ่าผู้แก่จะสอนลูกหลานให้เอาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ติด บ้านไว้อย่างน้อย 1 ขวด ถ้ามีปรากฏการณ์ธรรมชาติดังกล่าว ให้บริโภคพร้อมกับฝนไปทุกทิศ แล้ว จะแคล้วคลาดจากอันตราย ความเชื่อเช่นนี้ถูกฝังรากลึกแม้ว่าไม่มีหลักฐานและข้อพิสูจน์ว่าได้ผลแค่ ไหน แต่ทุกบ้านจะมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ติดบ้านกันไว้ก่อน เตรียมไว้ก็ไม่เสียหาย สามารถหยิบมา ใช้ได้ตลอดเวลา แสดงว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความผูกพันกับวิถีการดำเนินชีวิตของชุมชนมา ตั้งแต่สมัยโบราณ

3.2 ในด้านค่านิยม

การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปัจจุบันแฝงความหมายในเชิงค่านิยมกล่าวคือ การ บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีราคาแพงเป็นสัญลักษณ์แทนความมีระดับ และมีฐานะ ซึ่งทุกคน ต้องการให้ผู้อื่นยอมรับ แม้ว่าในความเป็นจริงจะไม่ใช่คนมีฐานะก็ตาม นอกจากนี้ การเลี้ยง เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีราคาแพงก็ยัง เป็นสัญลักษณ์ ว่าเป็นเกียรติแขกและบ่งบอกถึงความมีฐานะ ของผู้เลี้ยง ซึ่งในปัจจุบันสัญลักษณ์เช่นนี้มาจากพฤติกรรมการเล่นแบบ เห็นบ้านอื่นเลี้ยงต้องเลี้ยง ตามเพื่อไม่ให้ถูกตำหนิ และเพื่อความพึงพอใจของผู้ถูกเลี้ยง

ในสังคมชนบทจะให้ความสนใจกับความรู้สึกรู้สึกของผู้อื่นเพราะเป็นสังคมที่มีการเกื้อหนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกันไม่ใช่ต่างคนต่างอยู่ บางครั้งการจัดงานเลี้ยงไม่ได้คำนึงถึงเศรษฐกิจของตนเองแต่ คำนึงถึงว่าจะเลี้ยงอะไรให้แขกยอมรับและพอใจโดยเฉพาะชนิดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในปัจจุบันผู้คนวัยแรงงานและวัยรุ่นในหมู่บ้านมีการติดต่อกับบุคคลอื่นมากขึ้น ดังนั้นจึงหันมาบริโภคและเลี้ยงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่มีราคาแพง กันมากขึ้น ซึ่งในความหมายของคนในชุมชนคือเหล้าแดง ดังนั้นความเป็นสัญลักษณ์ที่สังคมกำหนดจึงเป็นตัวแปรสำคัญในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนในชุมชน

ประเด็นที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งคือมีการใช้เครื่องเสียงประกอบ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ส่วนใหญ่บ้านของผู้บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะมีเครื่องเสียงเพื่อร้องเพลงคาราโอเกะ โดยเฉพาะบ้านที่เพศหญิงบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากเครื่องเสียงเป็นอุปกรณ์ที่ทำให้บรรยากาศของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสนุกสนานรื่นเริง เป็นเหมือนตัวกระตุ้นให้มาร่วมงานและที่สำคัญการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้กล้าแสดงออกในการร้องรำทำเพลง และยังส่งผลให้มีการรวมกลุ่มกันในระยะเวลาอันสั้น จึงทำให้มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในปริมาณมากขึ้นตาม ดังนั้นในปัจจุบัน คาราโอเกะกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงเป็นของคู่กันในสังคมชนบท

3.3 ด้านประเพณี

จากการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทำให้ประเพณีต่างๆ ในยุคปัจจุบันเปลี่ยนรูปแบบให้ เป็นไปตามยุคสมัย จากที่เคยมีวัดเป็นจุดศูนย์กลางของผู้คนทุกเพศทุกวัย เพราะประเด็นสำคัญของงานคือการทำบุญแต่ในปัจจุบันกลับมีเพียงคนรุ่นเก่าที่ต้องไปร่วมทำบุญที่วัด สำหรับคนวัยแรงงานและคนรุ่นใหม่ สังสรรค์ รื่นเริงสนุกสนานกันที่บ้านและให้มีความสุขสนุกสนานเป็นประเด็นสำคัญ จากการสังเกตพบว่าการเลี้ยงที่บ้านจะเสียค่าใช้จ่ายมากกว่าการเตรียมปัจจัยเพื่อนำไปทำบุญที่วัด โดยเฉพาะเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะมีราคาแพง แต่แพงเท่าไรก็ต้องซื้อเตรียมไว้บางครั้งไม่พอ ต้องไปซื้อเพิ่ม และแขกที่มาร่วมงานก็เน้นประเด็นการมาร่วมสังสรรค์บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่บ้านมากกว่าการมาร่วมทำบุญที่วัด จึงทำให้จุดเด่นของงานประเพณีต่างๆ อยู่ที่การเลี้ยงดูแขก และความสุขสนุกสนาน เหมือนเป็นการแข่งขันกันจัดงานประเพณีที่บ้าน ถ้าจัดดูใจแขกก็จะเป็นที่ชื่นชมและเลียนแบบเพื่อจัดให้ดีที่สุดไม่ให้น้อยหน้าใคร

4. บริบททางสังคม

4.1 การคมนาคม

การที่มีถนนตัดผ่านหมู่บ้านทำให้เกิดความเจริญ เส้นทางสัญจรสะดวกมี การก่อสร้างบ้านเรือนแหล่งสาธารณประโยชน์มากมาย ที่สำคัญมีร้านเหล้าตอง ร้านอาหาร และคาราโอเกะหลายร้าน ทำให้ผู้สัญจรไปมามีโอกาสไปใช้บริการ โดยเฉพาะกลุ่มคนที่ออกไปทำงานนอกบ้าน ตอนเย็นจะเห็นแต่ละร้านมีกลุ่มคนแวะมาบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากเป็นทางผ่านและมีให้เลือกหลายร้าน สะดวกต่อกันนัดแนะเพื่อนที่ทำงานด้วยกัน ผ่านทุกวันก็บริโภคด้วยกันทุกวัน จนเป็นนิสัย เพราะฉะนั้นความเจริญทางการคมนาคม ต้องมีองค์ประกอบหลายๆอย่างที่จะส่งเสริมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นั่นคือ สภาพแวดล้อม บริเวณนั้นมีสถานที่สำคัญอะไรบ้าง มีผู้คนมากน้อยแค่ไหน เพราะผู้ที่มาตั้งร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ต้องเข้าใจว่า ยิ่งเส้นทางคมนาคมเป็นที่สัญจรของผู้คน หรืออยู่ติดกับแหล่งชุมนุมของผู้คนมากเท่าไร จะมีผลต่อการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากตามไปด้วย เพราะ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับแหล่งผู้คนที่มีการชุมนุมกัน การคมนาคมในลักษณะนี้จึงเป็นปัจจัยส่งเสริมให้ประชาชนบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น

4.2 ด้านเศรษฐกิจ

จากผลการศึกษาพบว่ารายได้ของแต่ละบุคคลไม่ได้สัมพันธ์กับการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีรายได้น้อยหรือมากก็บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แสดงว่าอาจมีปัจจัยอื่นที่เอื้อต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์นอกจากรายได้ที่ได้รับจากการทำงาน จากการสัมภาษณ์ประชาชนในหมู่บ้านคงชี้ให้เห็นว่าส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกองทุนกู้ยืมเงินหลายระบบ และมีหนี้สินคนละมากกว่า 1 กองทุน ซึ่งเป็นกองทุนที่รัฐบาลจัดสรรเงินดังกล่าวให้กู้เพื่อประกอบอาชีพ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมและบริหารจัดการเงินดังกล่าว นอกจากนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ยังให้กู้ยืมเพื่อการเกษตร และขยายไปถึงการกู้เพื่อประกอบอาชีพอื่นๆ ทำให้ประชาชนมีแหล่งเงินสนับสนุนที่จะนำมาใช้จ่ายหมุนเวียนในครอบครัวได้คล่องขึ้น การที่รัฐบาลมีเงินสนับสนุนเช่นนี้เท่ากับเป็นการส่งเสริมการเป็นหนี้แม้ว่าบางคนไม่มีความจำเป็นในการใช้จ่าย เพียงแต่ต้องการใช้สิทธิในฐานะที่เป็นสมาชิกในหมู่บ้านส่วนหนึ่งของเงินที่ได้ถูกนำไป ใช้จ่ายเรื่อง การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ประกอบกับมีการมีระบบสินเชื่อภายในร้านขายของชำ ก็เป็นปัจจัยสนับสนุนให้มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นด้วย ตามหลักเศรษฐศาสตร์ เมื่อมีอำนาจหรือความต้องการในการซื้อ ก็จะมีการผลิตสินค้าออกมาขายมากขึ้นตามความต้องการนั่นคือ คนในหมู่บ้านมีอำนาจและความสามารถหาเงินมาซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ตลอดเวลาและเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่าย จึงมีจำนวนผู้บริโภคเพิ่มขึ้นและปริมาณในการจำหน่ายก็เพิ่มขึ้นตาม

ด้วย และเนื่องจากประชาชนมีจุดอ่อนในการบริหารเงินทำให้เกิดภาวะเครียดจากการเป็นหนี้ อาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และเป็นวงจรไม่รู้จบ

4.3 การติดต่อสื่อสาร เช่นการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

วัฒนธรรมของคนชนบทเกือบทุกหมู่บ้านจะมีงานประเพณีที่กระทำมาแต่ดั้งเดิม และคนที่รู้จักกันต้องมีการบอกกล่าวเพื่อให้ไปร่วมทำบุญด้วยกัน สมัยปัจจุบันก็ยังคงมีการสืบสานวัฒนธรรมเดิมอยู่ แต่คนรู้จักกันจะชักชวนกันไปในลักษณะงานเลี้ยงสังสรรค์และบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สังเกตว่าทุกหมู่บ้านส่วนใหญ่จัดงานในลักษณะเดียวกันหมด เพราะวัฒนธรรมส่วนหนึ่งถูกเผยแพร่โดยกลุ่มคนเหล่านี้นั่นเอง ซึ่งนักมานุษยวิทยา Richard T. Lapiere. 1965 เชื่อว่า กระบวนการแพร่กระจายเป็นสาเหตุสำคัญที่สุดในการนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและขอบเขตของการแพร่กระจายกว้างสุดแสนที่จะกำหนดได้ ดังนั้นการที่ทุกคนมารู้จักกันจึงเกิด การปฏิสัมพันธ์ข้ามกลุ่มข้ามหมู่บ้าน

4.4 ความเจริญทางด้านอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี

การมีโรงงานอุตสาหกรรมในหมู่บ้านถือได้ว่าเป็นความเจริญทางด้านเทคโนโลยี ทำให้แต่ละคนมีโอกาสติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะบุคคลต่างหมู่บ้านเมื่อเข้ามารวมกันต่างมีวัฒนธรรมของตนเองและมีการถ่ายทอดวัฒนธรรมให้กันและกันภายใต้สังคมใหม่ที่มารวมตัวกัน แต่ละคนจะมีการซึมซับวัฒนธรรมแตกต่างกันออกไป ประเด็นที่น่าสนใจคือ การมีปฏิสัมพันธ์ภายใต้การใช้ โทรศัพท์มือถือ ทำให้มีความสะดวกสบายในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น และสังเกตว่านวัตกรรมชิ้นนี้ได้ถูกกระจายเข้ามาสู่หมู่บ้านและประชาชนก็ยอมรับอย่างรวดเร็ว ทำให้ประชาชนมีโอกาสติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นมากขึ้น มากขึ้น เห็นผู้อื่นมีก็อยากมีตามแต่ไม่ได้นึกถึงความจำเป็น เพราะฉะนั้น การเป็นเจ้าของโทรศัพท์มือถือ เหมือนพกความสะดวกอยู่ในมือ อยากนัดแนะใครก็กระทำได้ทันที มีหลายคนใช้โทรติดต่อเพื่อนให้มาร่วมสังสรรค์ หรือแลกเปลี่ยนโทรศัพท์กันเพื่อสะดวกต่อการนัดหมาย ดังนั้นถ้าแต่ละคนมีโทรศัพท์มือถือ โอกาสที่จะถูกชักชวน และตามหาตัวได้ง่ายขึ้น แตกต่างจากสมัยก่อน ไม่มีโทรศัพท์มือถือ โอกาสที่จะมารวมตัวกันยาก นอกจากนัดล่วงหน้า ดังนั้น โทรศัพท์มือถือส่วนหนึ่ง ถูกนำมาใช้งานเกี่ยวกับการชักชวนเพื่อการสังสรรค์ ทำให้มีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้น ความเจริญทางด้านเทคโนโลยี จึงเป็นจุดศูนย์รวมของผู้คนและมี การถ่ายทอดวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของตนเองสู่ผู้อื่น ได้ง่าย

4.5 สถาบันครอบครัว

4.5.1 ครอบครัวขยาย เป็นครอบครัวส่วนใหญ่ในหมู่บ้านดงจีเหล็ก และมีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด โดยเฉพาะเพศชายที่บริโภคเลียนแบบบุคคลในครอบครัวซึ่งเป็นเรื่องปกติ เนื่องจากลักษณะของครอบครัวขยาย ในงานเขียนของ สุพัตรา สุภาพ (2531) กล่าวว่า ผู้อาวุโสสูงสุดในครอบครัวจะทำหน้าที่เป็นหัวหน้าครอบครัว ทำหน้าที่ควบคุมดูแลความทุกข์สุขของสมาชิกในครัวเรือนเป็นระบบที่ญาติพี่น้องมีความรักใคร่ผูกพันกันมากและสมาชิกมักจะยึดถือเป็นแบบอย่าง ซึ่งมีความสอดคล้องกับ พฤติกรรมเลียนแบบการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของสมาชิกในครอบครัว นั่นคือ ครอบครัวขยายที่ผู้นำบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จะมีสมาชิกในครอบครัวบริโภคตาม ซึ่งยากต่อการว่ากล่าวตักเตือน แต่เพศหญิงในครอบครัวขยายส่วนมากไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เนื่องจากครอบครัวมีต้นแบบสอนภายในครอบครัว และการยึดถือวัฒนธรรมดั้งเดิม อีกส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะกลัวการถูกติฉินนินทาจากญาติฝ่ายสามีในกรณีที่อยู่รวมกันกับครอบครัวสามี

4.5.2 ครอบครัวเดี่ยว พบว่าเพศหญิงส่วนใหญ่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะเพศหญิงที่มีภาวะเป็นผู้นำในครอบครัวออกไปทำงานนอกบ้าน รับผิดชอบค่าใช้จ่ายและบริหารจัดการภายในครอบครัว ประกอบกับสามีบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จึงเกิดภาวะกดดันไม่มีใครคอยให้คำปรึกษา แนะนำ หรือตักเตือน จึงต้องหาทางออกโดยการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามแบบสามี และมักจะบริโภคเป็นกลุ่มเช่น กลุ่มแม่บ้าน งานประเพณีต่างๆ หรือบริโภคกับสามี จะไม่ซื้อบริโภคเอง เพราะยังไม่กล้าเนื่องกลัวบุคคลอื่นในสังคมไม่ยอมรับ

ประเด็นที่น่าสนใจ พบว่าเพศหญิงจะไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ถ้าสามีไม่บริโภค อาจเนื่องมาจากวัฒนธรรมดั้งเดิมที่ยกย่องเพศชายให้เป็นใหญ่ในครอบครัวถ้าเพศชายมีความประพฤติเหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ และเป็นแบบอย่างที่ดี เพศหญิงก็จะให้ความเคารพและเกรงใจไม่ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ไม่เหมาะสมดังนั้นเพศหญิงทั้งหมดที่สามีไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จึงไม่กล้าบริโภคเนื่องจากเกรงว่าสังคมจะครหานินทา สำหรับเพศชายส่วนใหญ่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีบางคนที่ไม่บริโภคคิดว่าไม่มีประโยชน์ เสียหายเงิน และเห็นผลกระทบจากคนใกล้ชิด อาจจะเป็นคนไม่ค่อยชอบเข้าสังคม ไม่ค่อยมีเพื่อน เพราะธรรมชาติเพศชาย ชอบเที่ยวรักความสนุกสนาน คบเพื่อนฝูง

5. บริบทอื่นๆ

5.1 สื่อโฆษณาเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์

สื่อโฆษณา ไม่มีผลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชาชนวัยแรงงานในหมู่บ้านดงจีเหล็ก เพราะส่วนใหญ่ประชาชนมีอาชีพรับจ้างทั่วไป หลังเลิกงานก็บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ถึงบ้านต้องพักผ่อน เนื่องจากอ่อนเพลีย เมื่อยล้า และเมา ประกอบกับการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผ่านสื่อโทรทัศน์ตามกฎหมายต้องโฆษณาหลังเวลา 22.00 น โอกาสที่ประชาชนกลุ่มนี้จะได้รับข่าวสารมีน้อยมาก ส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารเรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากเพื่อนร่วมงาน และจากร้านค้า จะเห็นได้ว่า กลุ่มชนเพียงบางกลุ่มที่รับรู้การโฆษณาผ่านสื่อก็สามารถเผยแพร่ให้กับบุคคลอื่นๆ ได้ จึงนับได้ว่าสื่อบุคคลก็มีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้น หากบุคคลเหล่านั้นมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน

5.2 นโยบายการเมืองเกี่ยวกับการผลิตสุราและการค้าเสรี

ขณะนี้ทางราชการอนุญาตให้สหกรณ์การเกษตรทำสุราแช่พื้นเมืองเช่น กระแช่ น้ำข้าว อุสาโท ในท้องถิ่นต่างๆ ได้โดยไม่มี การจำกัดเงินทุนไว้แต่ประการใด เพราะปัจจุบันมีผู้ผลิตสุราเถื่อนบางรายนำสารคลอโรฟอร์มผสมในสุราหรือยาแดงเพื่อเพิ่มรสชาติแต่มีอันตรายต่อสุขภาพมาก จึงมีการกำหนดกรอบของการเปิดสุราเสรี คือ ต้องได้รับอนุญาต ผลิตได้มาตรฐานถูกสุขอนามัย มีการกำจัดสิ่งแฉดล้อม และมีการเสียภาษี ขณะเดียวกันรัฐบาลส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพะให้ละเว้นอบายมุขและมีอีกหลายนโยบายเช่น เมาไม่ขับ การงดจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในบางช่วงเวลา ทำให้สองนโยบายดังกล่าวขัดแย้งกัน ประชาชนเกิดความสับสน แต่ทั้งนี้ในส่วนของการอนุญาตให้ผลิตสุราเสรี ประชาชนไม่เข้าใจถึงระเบียบและขั้นตอนต่างๆ ยังคงผลิตตามภูมิปัญญาแต่เพื่อการบริโภคเท่านั้น กรณีรัฐบาลสนับสนุนยิ่งทำให้ประชาชนผลิตโดยไม่เกรงต่อกฎหมาย จึงเป็นการส่งเสริมให้เกิดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

อย่างไรก็ตามผลการศึกษาพบว่า บริบทแต่ละบริบทไม่ได้แยกขาดจากกันแต่มีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนในชุมชน ยกตัวอย่างเช่นการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในเพศหญิงกรณีศึกษา ที่ให้ความคิดเห็นส่วนบุคคลในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไม่เพียงเพราะใช้สิทธิและความเสมอภาคเท่าเทียมผู้ชายเท่านั้น แต่ยังมีบริบททางด้านวัฒนธรรมภายใต้การรวมกลุ่มเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเช่น การรวมกลุ่มแม่บ้าน การคมนาคมที่เจริญ การออกไปทำงานนอกบ้าน การใช้เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มผู้หญิงวัยแรงงานอีกด้วย หรือถ้าจะอธิบายในระดับหมู่บ้าน โดยรวมพบว่า หมู่บ้านดงจีเหล็กยังมีความเป็นชนบทที่ให้

ความสำคัญกับการปกครองในลักษณะเครือญาติ ของบรรพบุรุษ ยึดถือวัฒนธรรม ความเชื่อที่มีมาแต่โบราณ มีเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์เป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิต เช่น การเลี้ยงผี และการหมักเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์เพื่อใช้ประกอบพิธีกรรม ความเชื่อและประเพณี ต่างๆ ในชุมชนซึ่งวัฒนธรรมเหล่านี้ไม่ได้สูญหาย แม้ยุคสมัยปัจจุบัน สังคมของหมู่บ้านจะเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การคมนาคม ความเจริญทางเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม ลักษณะครอบครัว และการมีปฏิสัมพันธ์ของระหว่างบุคคล เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ ก็ยังเป็นส่วนหนึ่งของวิถีการดำเนินชีวิต ซึ่งรูปแบบของเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์จะเปลี่ยนไปตามยุคตามสมัย ที่สำคัญที่สุดและมีผลต่อพฤติกรรม การบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ คือ ยุคดั้งเดิมการเกษตรดั้งเดิมของหมู่บ้านเปลี่ยนแปลงไปจากบุคคลที่เคยอยู่ในชุมชน ได้มีโอกาสพบปะบุคคลอื่นๆ โดยเฉพาะกลุ่มที่เป็นวัยเดียวกัน ในที่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น โรงงาน สถานที่ทำงานนอกหมู่บ้าน สถานศึกษา ประกอบกับการคมนาคมที่สะดวก และมีสถานที่นัดพบปะรวมตัวกันง่าย

การใช้โทรศัพท์มือถือที่กำลังเป็นที่นิยมของคนในชุมชนมีความสะดวกต่อการนัดพบปะสังสรรค์ และ เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์มักจะนิยมใช้เป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ระดับหนึ่งของบุคคลที่มาพบปะสังสรรค์ เมื่อบุคคลจากหลายสถานที่มารวมตัวกันย่อมมีการเผยแพร่วัฒนธรรมให้กันและกัน จึงเกิดค่านิยมหลายอย่างตามมา ที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์คือ ชนิดของเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์และรูปแบบประเพณีที่ต่างคนต่างพยายามจัดให้เห็นว่าตนเองมีระดับหรือมีฐานะที่ดีในสังคม เพราะการให้ความหมายของเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของคนในชุมชนมีการให้ความหมายเชิงสัญลักษณ์คือ เครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ที่มีราคาแพงเป็นสัญลักษณ์ของความร่ำรวย มีหน้า มีตาทางสังคม นอกจากนี้การให้ความคิดเห็นของการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ที่สำคัญ ความคิดเห็นด้านสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคที่เพศหญิงกำลังใช้เป็นข้ออ้างในการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ที่นับวันจะเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ระบบต่างๆที่เอื้อต่อการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ไม่ว่าจะเป็นสื่อโฆษณา และนโยบายของรัฐที่สนับสนุนการผลิตสุราเสรี ก็มีผลต่อการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ในชุมชน แม้ว่าสื่อโฆษณาไม่มีผลต่อกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เท่ากับสื่อบุคคล แต่อาจจะมีผลต่อเยาวชนที่มีเวลาให้ความสนใจกับสื่อต่างๆ โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ ที่โฆษณาเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ เพราะคำบอกเล่าของผู้สูงอายุในชุมชนและการสังเกตของผู้ศึกษา พบว่าเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีนิยมบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น นโยบายของรัฐที่สนับสนุนใช้ระบบเงินกองทุนหมู่บ้าน เป็นการส่งเสริมให้ร้านค้าในหมู่บ้านมีระบบสินเชื่อ เนื่องจากรู้ว่าประชาชนในหมู่บ้านมีเงินหมุนเวียนตลอด ก็มีส่วนส่งเสริมการบริโภคเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของคนในชุมชนเช่นกัน

สรุปผลการศึกษา

หมู่บ้านดงขี้เหล็กตั้งอยู่ที่หมู่ 4 ตำบลแซ่ซ่าง อำเภอสันกำแพงจังหวัดเชียงใหม่ มีประวัติความเป็นมายาวนาน ยังยึดถือประเพณีและวัฒนธรรมที่กระทำสืบต่อกันมา แต่เดิมประชาชนมีอาชีพทางการเกษตรปัจจุบันภายหลังจากมีความเจริญด้านการคมนาคม และ เทคโนโลยี ประกอบกับรายได้ทางการเกษตรไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ประชาชนโดยเฉพาะวัยแรงงานจึงหันไปประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปเพิ่มมากขึ้น วิธีการดำเนินชีวิตของประชาชนจึงเปลี่ยนไป ประเด็นที่ผู้ศึกษาสนใจคือ แนวโน้มของการเกิดอุบัติเหตุการันท์ที่เกี่ยวข้องกับการบริโภครถเครื่องดีมแอลกอฮอล์ภายใต้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เป็นอยู่ มีผลอย่างไรต่อพฤติกรรมกรรมการบริโภครถเครื่องดีมแอลกอฮอล์โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ซึ่งมีจำนวนมากที่สุดและบริโภครถเครื่องดีมแอลกอฮอล์มากที่สุดเช่นกัน

รถเครื่องดีมแอลกอฮอล์มีบทบาทสำคัญต่อวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งจะเห็นได้จากการ เช่น ไร่ การนำรถเครื่องดีมแอลกอฮอล์ติดบ้านนำไปใช้ป้องกันฟ้าผ่า และลมพายุ จนถึงปัจจุบันความเชื่อเหล่านั้นก็ยังปรากฏอยู่ สมัยก่อนการบริโภครถเครื่องดีมแอลกอฮอล์ จะบริโภครถกันภายในหมู่บ้านที่ผลิตได้เอง (เหล้าข้าว) และบริโภครถในปริมาณเล็กน้อยส่วนใหญ่ เพื่อให้หายปวดเมื่อยและอ่อนล้าจากการทำงาน ไม่มีการนัดแนะหรือชักชวนกันไปบริโภครถที่อื่น เมื่อบริโภครถแล้วก็จะดูแลซึ่งกันและกันตามระบบเครือญาติ มีการอบรมสั่งสอนเด็กและเพศหญิงไม่ให้บริโภครถเครื่องดีมแอลกอฮอล์ ซึ่งเท่ากับเป็นการบอกว่ารถเครื่องดีมแอลกอฮอล์เหมาะสำหรับเพศชายเท่านั้น ถือว่าเพศชายบริโภครถเป็นเรื่องปกติ ใครที่ไม่บริโภครถถือว่าไม่ใช่ลูกผู้ชาย

ปัจจุบันมีเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปี นิยมบริโภครถเครื่องดีมแอลกอฮอล์มากขึ้นเนื่องจากเป็นวัยที่อยากรลอง และมีการเข้ากลุ่มเพื่อนนอกจากนี้เพศหญิงที่บริโภครถเครื่องดีมแอลกอฮอล์ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องจาก บทบาท ภาระ หน้าที่ เพิ่มขึ้น ทำงานที่ติดเทียมกับเพศชาย บางครั้งเกิดภาวะกดดันเนื่องจากพฤติกรรมกรรมการบริโภครถเครื่องดีมแอลกอฮอล์ของสามีทำให้มีการทะเลาะวิวาท ถ้าลักษณะครอบครัวเป็นแบบครอบครัวชายมีผู้อาวุโส คอยบอกกล่าว ให้คำแนะนำแต่ปัจจุบัน นิยมการสร้างครอบครัวเดี่ยว ทำให้มีอิสระในการตัดสินใจโดยไม่ปรึกษาใคร มีบางคนหาทางออกโดยการบริโภครถเครื่องดีมแอลกอฮอล์ ตามแบบเพศชาย แต่จะบริโภครถในกลุ่มที่เคยบริโภครถด้วยกันเช่นกลุ่มแม่บ้าน และกลุ่มเพื่อนในงานประเพณีต่างๆ ไม่มีใครซื้อบริโภครถเอง เพราะเกรงว่าสังคมจะครหา นินทา ซึ่งในปัจจุบันสังคมชนบทยังไม่ยอมรับการบริโภครถเครื่องดีมแอลกอฮอล์ในเพศหญิง

แม้ว่ารถเครื่องดีมแอลกอฮอล์จะอยู่ควบคู่กับชุมชนมานานแต่การให้ความหมายของแต่ละคนแตกต่างกันออกไป บางกลุ่มก็ให้ความหมายในเชิงลบ คือเป็นสิ่งเลวร้าย เมมาแล้วสร้างความ

เดือรื้อน บางกลุ่มให้ความหมายเชิงสัญลักษณ์ คือ เหล้าแดงแสดงถึงความมีฐานะ หรือหากว่า เหล้าขาว แต่ส่วนใหญ่ให้ความหมายว่าเครื่องดื่มที่บริโภคแล้วต้องเมา เป็นต้น ทั้งนี้ในการให้ความหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็ยังสามารถแสดงถึงพฤติกรรมของผู้ให้ความหมายได้ เช่นผู้ที่ให้ความหมายเชิงลบ มักจะไม่บริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่ผู้ให้ความหมายเชิงสัญลักษณ์ มักจะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และมีค่านิยมต่อชนิดของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในการบริโภค สำหรับกลุ่มที่ให้ความหมายว่าบริโภคแล้วต้องเมา มักจะไม่เลือกบริโภค ชนิดไหนก็ได้ที่บริโภคแล้วเมา

ในเรื่องความคิดเห็นที่มีต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในชุมชน มีหลายความคิดเห็น เช่น เป็นเรื่องส่วนตัวที่ใครจะบริโภคหรือไม่บริโภคก็ได้ เป็นตัวเชื่อมการมีปฏิสัมพันธ์นั้นคือการคงไว้ซึ่งปฏิสัมพันธ์ต้องมีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร่วมกันบ่อย ๆ เป็นพฤติกรรมการเลียนแบบ ซึ่งให้ความสำคัญกับเพศชายที่เป็นผู้นำครอบครัวให้เคารพนับถือ และการยึดเอาเป็นแบบอย่างและถ้าผู้นำครอบครัวมีพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ สมาชิกในครอบครัวก็มีการเลียนแบบ เป็นเครื่องดื่มคลายเครียดที่ทุกคนใช้เป็นเหตุผลเบื้องต้นในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นสิทธิความเสมอภาคระหว่างเพศ ที่เพศหญิงพยายามนำมาเป็นข้ออ้างในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นสัญลักษณ์ของกิจกรรมและงานประเพณี กิจกรรมใด ๆ ที่ต้องช่วยเหลือกันมารวมกันเป็นกลุ่ม เมื่อกิจกรรมสำเร็จลุล่วงต้องมีการให้รางวัลแก่ทุกคน รางวัลที่ทำให้ทุกคนหายเหนื่อย หายอ่อนล้าแล้วสนุกสนานก็คือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่กำหนดมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จึงมักจะเห็นทุกงานหรือทุกกิจกรรมเลี้ยงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และกระทำกันจนกลายเป็นวัฒนธรรม

ช่วงระยะ 10 ปีที่ผ่านมาได้มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ภายในหมู่บ้านดงขี้เหล็ก มีทั้งความเจริญทางด้านอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี การสื่อสาร การคมนาคม และระบบเศรษฐกิจที่ทำให้วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนไป การได้รู้จักและมีสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ได้มากขึ้นจากการมีเครื่องมือสื่อสาร การคมนาคมที่สะดวก และการมีแหล่งรวมของบุคคล ซึ่งวัฒนธรรมต่างๆ จากหลายแห่งถูกนำมารวมกันไว้ให้แต่ละคนต่างซึมซับของกันและกันผ่านกิจกรรมที่ทำร่วมกันในชีวิตประจำวัน โดยไม่รู้ตัว การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นพฤติกรรมที่นิยมมากที่สุดในกลุ่มคนที่มารวมกัน เพราะฉะนั้นทุกคนจะหาโอกาส เวลา และสถานที่ เพื่อการรวมตัวกัน โดยอ้างภาวะเครียด อ้างความเป็นหนึ่งของกลุ่ม อ้างความสนุกสนาน โดยใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นตัวแก้ปัญหา โอกาส เวลา และสถานที่ที่เหมาะสมกับสภาพของชนบทคือการไปร่วมงานประเพณีของแต่ละหมู่บ้าน ที่เป็นธรรมเนียมว่าทุกคนต้องไปร่วมงาน ถ้าเป็นสมัยก่อนจะไปร่วมทำบุญกันที่วัด แต่สมัยปัจจุบัน จุดศูนย์รวมอยู่ที่บ้านและการเลี้ยงดู ปูเสื่อแวกให้ดีที่สุดเป็นสิ่งเชิดหน้าชูตา ได้รับการยอมรับภายในกลุ่ม นอกจากนี้ระบบการเงินที่สนับสนุนให้ประชาชนเป็นหนี้ทั้งที่

บางครั้งไม่มีความจำเป็นทำให้เงินส่วนหนึ่งถูกนำไปใช้จ่ายในการบริโภคเครื่องดื่มนแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น

จากที่กล่าวมาทั้งหมดบริบททางสังคมและวัฒนธรรมมีผลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มผู้ใช้แรงงานในหมู่บ้านคงจีเหล็ก แต่ทั้งนี้ภายใต้บริบทอื่นๆ เช่น สื่อโฆษณา และ นโยบายการผลิตสุราเสรีก็มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เช่นกัน กล่าวคือ สื่อโฆษณา แม้ว่าจะไม่มีผลโดยตรงต่อประชากรกลุ่มที่ศึกษาแต่มีสื่อบุคคลที่มีอิทธิพลมากกว่า เพราะเป็นสื่อที่ชักชวนให้เกิดการบริโภคได้ง่ายที่สุด สำหรับนโยบายการค้าสุราเสรี ก็เป็นส่วนหนึ่งที่สนับสนุนการผลิตสุรา (เหล้าขาว) ในชุมชนเพราะหลายครอบครัวมีการผลิตเหล้าขาวกันมากขึ้น โดยเฉพาะเตรียมไว้ในวันสงกรานต์ ซึ่งตอนนี้ประชาชนก็ยังไม่เข้าใจว่า การผลิตสุราเสรีมีขอบเขตการรับรองทางกฎหมายแค่ไหน เพียงแต่เข้าใจว่ารัฐให้เสรีในการผลิต และผลิตเพื่อการบริโภคในกลุ่มญาติพี่น้อง และกลุ่มเพื่อนเท่านั้น ไม่คิดจะนำออกไปจำหน่าย ประเด็นสำคัญที่สุด ประชาชนจำนวนไม่น้อยมีความสับสนระหว่างนโยบายของรัฐที่มีการรณรงค์สร้างเสริมสุขภาพให้ลด ละ เลิก การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แต่ขณะเดียวกัน กลับมีนโยบายส่งเสริมการผลิตสุราเสรี

ข้อจำกัดของการศึกษา

1. การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้เวลาในการเก็บข้อมูล ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2547 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2548 ซึ่งเป็นการศึกษาเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่ง อาจเป็นข้อจำกัดที่ไม่สามารถอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในรอบปีได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์
2. การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวม ตรวจสอบ และวิเคราะห์ข้อมูลเอง อาจมีความคลาดเคลื่อนของข้อมูลในบางประเด็นเนื่องจากการไม่มีการตรวจสอบข้อมูลร่วมโดยบุคคลอื่น อย่างไรก็ตาม ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีร่วมกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลมีน้ำหนักและน่าเชื่อถือมากที่สุด
3. ข้อจำกัดด้านเวลาในการสัมภาษณ์ เนื่องจากหลังเลิกงานกลุ่มตัวอย่างส่วนมากจะบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และตอนเช้าต้องรีบไปทำงาน ดังนั้นในการสัมภาษณ์ขณะที่มาอาจได้ข้อมูลไม่ตรง จึงต้องเก็บข้อมูลซ้ำหลายเวลา และหลายครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องที่สุด
4. การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณี เฉพาะพื้นที่ผลการศึกษามีข้อจำกัดในการนำไปใช้อ้างอิงถึงประชากรกลุ่มอื่น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า บริบททางสังคม และวัฒนธรรม มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของกลุ่มผู้ใช้แรงงานในหมู่บ้านดงขี้เหล็ก อีกทั้งยังมีบริบทด้านอื่นๆ เช่น สื่อบุคคลและนโยบายทางการเมืองเกี่ยวกับการผลิตสุราเสรีที่เป็นปัจจัยสนับสนุนพฤติกรรมดังกล่าว จากผลการวิจัยขอเสนอแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ในกรณีดังต่อไปนี้

1. จากผลการศึกษาพบว่า การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ค่านิยมในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การให้ความหมายของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ความคิดเห็นในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการใช้โทรศัพท์มือถือ มีผลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรในหมู่บ้านดงขี้เหล็ก ดังนั้นข้อมูลเหล่านี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน กำหนดโครงการต่างๆ เพื่อนำไปสู่การส่งเสริมสุขภาพ เกี่ยวกับพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนในชุมชน

2. จากการศึกษาพบว่า เพศหญิงและเยาวชนอายุต่ำกว่า 15 ปีมีแนวโน้มการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้น ควรมีการปลูกฝังค่านิยม ให้การสนับสนุนการใช้ระบบความผูกพันแบบเครือญาติ ช่วยหล่อหลอมกลมเกลียว และให้ความรู้แก่เยาวชนอย่างจริงจัง เพื่อให้ทุกคนรับรู้และตระหนักถึง ผลกระทบของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะสังคมชนบทที่นับวันจะกลายเป็นสังคมเมือง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากการศึกษาในครั้งนี้มีข้อจำกัดหลายประการที่อาจทำให้ผลการศึกษาไม่มีความครอบคลุม ในบางประเด็นที่ต้องการศึกษา ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นดังต่อไปนี้

1. การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อาจจะมีผลกระทบกับความรู้สึกรู้สึกของผู้ให้ข้อมูลในบางกรณี ดังนั้นการสร้างสัมพันธภาพ กับประชากรในพื้นที่ ที่ศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการศึกษาวิจัย

2. การศึกษาในครั้งนี้พบว่า ทั้งเพศหญิง และเด็กอายุต่ำกว่า 15 ปีมีแนวโน้มการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงขึ้น ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกในกลุ่มตัวอย่างดังกล่าว เพื่อค้นหาสาเหตุและนำไปสู่การป้องกันต่อไป

3. ควรมีการศึกษาในประเด็นรายละเอียดของการเปลี่ยนแปลงการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบัน และความทันสมัย ให้เห็นภาพชัดเจน เพื่อให้ทราบว่าประเด็นไหนที่มีอิทธิพลต่อการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุด
4. ควรมีการนำแนวคิด ทฤษฎี โครงสร้างทางสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม หรือ อื่นๆ ในเชิงกว้างมาเป็นแนวทางในการศึกษาครั้งต่อไปด้วยเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved